

Stanowisko

Plastics Europe apeluje o neutralne technologicznie kryteria zrównoważonego rozwoju dla technologii recyklingu tworzyw sztucznych, które ochronią konkurencyjność i innowacyjność Europy

Plastics Europe wzywa Komisję do opracowania i wdrożenia kryteriów zrównoważonego rozwoju, które zagwarantują pewność inwestycyjną, umożliwią skalowanie innowacyjnych technologii recyklingu oraz ochronią konkurencyjność UE, jednocześnie zapewniając cyrkularność tworzyw sztucznych na dużą skalę.

Recykling mechaniczny, rozpuszczalnikowy i chemiczny to wzajemnie uzupełniające się technologie zagospodarowywania odpadów tworzyw sztucznych. Wybór danej technologii, tam gdzie przynosi ona największą wartość, maksymalizuje cyrkularność i pozwala osiągnąć niższe emisje gazów cieplarnianych w porównaniu ze spalaniem odpadów.

Kryteria zrównoważonego rozwoju dla technologii recyklingu tworzyw sztucznych w ramach PPWR powinny być jasne, praktyczne i neutralne technologicznie. Ramy powinny określać minimalne kryteria kwalifikowalności, a nie hierarchizować metody recyklingu, co pozwoli wszystkim technologiom recyklingu w sposób efektywny przyczynić się do osiągnięcia celów dotyczących zawartości materiałów pochodzących z recyklingu.

Kryteria te, by były wiarygodne i możliwe do wdrożenia, powinny opierać się na przejrzystym zarządzaniu – obejmującym opublikowanie założeń, zbiorów danych oraz warunków brzegowych – a także na danych proporcjonalnych oraz wymogach, które ograniczą obciążenia administracyjne.

Wprowadzenie

Rozporządzenie o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (PPWR) określa minimalne cele dotyczące zawartości recyklatów w opakowaniach z tworzyw sztucznych. Realizacja tych celów – odgrywających kluczową rolę w wzmocnieniu europejskiej gospodarki o obiegu zamkniętym – zostanie określona przez Komisję poprzez legislację wtórną, w tym poprzez ustalenie kryteriów zrównoważonego rozwoju dla technologii recyklingu tworzyw sztucznych. Oznacza to, że Artykuł 7 PPWR stawia kryteria dot. zrównoważonego rozwoju, które mają być opracowane przez Komisję, w centrum oceny technologii, co bezpośrednio określi jak technologie recyklingu będą wpływać na zwiększanie zawartości recyklatów i przyczyniać się do realizacji celów zawartych w rozporządzeniu. W jego tekście wskazane jest, że ocena powinna uwzględniać efektywność ekonomiczną i środowiskową, jakość produktu końcowego, dostępność surowców oraz zużycie energii.

W tym kontekście Plastics Europe przestrzega przed wprowadzeniem takich kryteriów zrównoważonego rozwoju dla technologii recyklingu, które prowadzić będą do stworzenia rankingu

technologii, ponieważ takie podejście nie będzie wspierać długoterminowych celów związanych z cyrkularnością. Kryteria powinny być jasne, możliwe do wdrożenia i służyć jako warunki kwalifikujące, umożliwiające technologiom recyklingu przyczynianie się do realizacji celów dotyczących zawartości recyklatów. Aby odblokować inwestycje potrzebne do realizacji tych celów, potrzebny jest wkład wszystkich technologii recyklingu, w określonych ramach¹ umożliwiających wykonalne i spójne stosowanie w całym łańcuchu wartości.

Ryzyka zidentyfikowane podczas opracowywania kryteriów zrównoważonego rozwoju

W ramach prac nad opracowaniem kryteriów zrównoważonego rozwoju, Joint Research Center (JRC) zostało wyznaczone do zebrania dowodów i opinii interesariuszy, a także przygotowania propozycji kryteriów. Opinie branży wskazały na kilka kluczowych ryzyk, w tym niejasne warunki brzegowe (np. procesy, surowce, produkty, transport itp. uwzględniane lub wykluczane podczas oceny) oraz wybory metodologiczne, które mogą w sposób niezamierzony stawiać w niekorzystnej sytuacji niektóre procesy recyklingowe, w szczególności gdy założenia oceny nie odzwierciedlają rzeczywistych warunków operacyjnych.

W świetle tych zagrożeń proces opracowywania kryteriów zrównoważonego rozwoju dla technologii recyklingu powinien opierać się na następujących kluczowych zasadach:

- Jasne zarządzanie, przejrzystość i równowaga między interesariuszami

Cel kryteriów zrównoważonego rozwoju powinien zostać jasno określony na samym początku – czy mają one pełnić funkcję progu kwalifikującego, narzędzia sprawozdawczego, czy obu jednocześnie – a konstrukcja kryteriów powinna ściśle odpowiadać temu celowi. Wkład interesariuszy powinien wykraczać poza dane na poziomie pojedynczych instalacji i odzwierciedlać szersze realia całego łańcucha wartości, w tym technologie innowacyjne i rozwijające się. Niezbędna jest pełna przejrzystość: warunki brzegowe (np. procesy, surowce, produkty itp.), zbiory danych oraz założenia powinny być publicznie udokumentowane. Należy ustanowić ustrukturyzowany proces umożliwiający okresowe aktualizacje i korygowanie pojawiających się kwestii metodologicznych.

- Funkcjonalna metodologia

Podejście do oceny powinno być proporcjonalne, zapewniając adekwatne wyniki bez nadmiernych obciążeń administracyjnych, w szczególności dla MŚP i nowo powstających instalacji. Kwalifikowanie nie powinno opierać się na jednym wskaźniku (np. wyłącznie na emisjach gazów cieplarnianych) - należy zaprojektować w sposób szczegółowy wielowskaźnikowe podejście, które pozwoli uniknąć tworzenia rankingu technologii. Należy zdefiniować realistyczny minimalny zestaw danych, z rozróżnieniem parametrów kluczowych, podlegających audytowi i danych o charakterze opcjonalnym. Założenia dotyczące transportu i logistyki powinny odzwierciedlać rzeczywiste praktyki, opierać się na przejrzystych ustandaryzowanych, domyślnych współczynnikach oraz dopuszczać uzasadnione odstępstwa.

- Skupienie na jakości produktu końcowego

Jakość produktów końcowych powinna być powiązana ze specyfikacjami dla docelowych zastosowań i oparta na wymogach dotyczących zgodności. Metodologia powinna uwzględniać zmienność surowców wejściowych, uznając ich wpływ na możliwe zastosowania końcowe oraz rzeczywiste efekty w zakresie cyrkularności. Ocena powinna brać pod uwagę wartość dodaną przez etap

¹ [Plastics Europe's Priority Actions to Accelerate Plastics Circularity](#)

recyklingu, taką jak poprawa jakości oraz zdolność do ponownego wykorzystania materiałów w zastosowaniach o wyższej wartości.

- Neutralne pod względem technologicznym warunki brzegowe i definicje

Warunki brzegowe powinny być tak określone, by działały spójnie dla wszystkich etapów recyklingu, odzwierciedlając fakt, że surowce wejściowe i produkty na wyjściu z procesu recyklingu to zazwyczaj materiały pośrednie, a nie produkty konsumenckie. Należy unikać wariantów, które nie odzwierciedlają typowych instalacji recyklingu (np. informacje finansowe).

- Zgodność z celami PPWR, pewność inwestycyjna i konkurencyjność

Kryteria zrównoważonego rozwoju powinny wspierać osiągnięcie celów PPWR dotyczących zawartości materiałów z recyklingu. Ramy powinny być zaprojektowane w sposób praktyczny i możliwy do zastosowania w rzeczywistych warunkach rynkowych, unikając kryteriów, które mogłyby niezamierzenie ograniczać dostępność kwalifikujących się materiałów z recyklingu, a tym samym prowadzić do stosowania wyłączeń. Ogólnie rzecz biorąc, kryteria powinny być ukierunkowane na rezultaty, zachęcać do inwestycji, tworzenia wartości oraz wdrażania wielu komplementarnych technologii recyklingu, wspierając tym samym konkurencyjność Europy i rozwój gospodarki cyrkularnej na szeroką skalę.

Zalecane parametry do definiowania ogólnych kryteriów zrównoważonego rozwoju dla technologii recyklingu

Technologie recyklingu mechanicznego, rozpuszczalnikowego i chemicznego odpowiadają na różne potrzeby w ramach systemu zarządzania odpadami opakowań z tworzyw sztucznych. Poprawa projektowania produktów, selektywna zbiórka i sortowanie zwiększają udział odpadów tworzyw sztucznych, które można poddać recyklingowi. Optymalizacja cyrkularności tworzyw sztucznych wymaga rozpoznania specyficznych technicznych, ekonomicznych i środowiskowych zalet każdej technologii recyklingu, a następnie ich zastosowania do najbardziej odpowiednich strumieni odpadów. Wykorzystanie tych technologii łącznie zapewni najlepsze całościowe rezultaty społeczne i środowiskowe, w szczególności w odniesieniu do emisji gazów cieplarnianych, w porównaniu z alternatywami metodami takimi jak odzysk energii czy spalanie.

Wykonalność techniczna, ekonomiczna i środowiskowa

Wykonalność to kluczowy parametr określający, czy proces recyklingu może być skutecznie wdrożony w praktyce. Wymaga ona, by technologie recyklingu były uzasadnione pod względem technicznym i ekonomicznym, zapewniały wysoką jakość recyklingu² oraz funkcjonowały w ramach limitów regulacyjnych³ dotyczących zużycia energii i kluczowych wskaźników środowiskowych (np. emisja gazów cieplarnianych, zużycie wody itp.) Uwzględnienie wykonalności jako części kryteriów zrównoważonego rozwoju zapewnia, że rozwiązania recyklingowe są skalowalne i skuteczne w rzeczywistych warunkach operacyjnych.

² PPWR Artykuł 3(41): "Wysokiej jakości recykling oznacza każdy proces recyklingu, w wyniku którego uzyskuje się materiały mające, w oparciu o zachowane właściwości techniczne, równoważną jakość w porównaniu z materiałami oryginalnymi i które są wykorzystywane jako substytut surowców pierwotnych w opakowaniach lub innych zastosowaniach, w których zachowana jest jakość materiału pochodzącego z recyklingu."

³ "Limity regulacyjne" odnoszą się do odpowiednich wymagań UE i krajowych, w tym wynikających z Dyrektywy o Emisjach Przemysłowych 2010/75/UE lub jej odpowiedników.

- **Priorytetyzacja zastosowań końcowych oraz wymagania w zakresie zrównoważonego rozwoju specyficzne dla danego zastosowania**

Należy uwzględnić zastosowania końcowe, ponieważ determinują one wymagania dotyczące bezpieczeństwa i funkcjonalności materiałów. Wspiera to podejście sektorowe, uznające, że różne zastosowania mają odmienne wymagania funkcjonalne, związane z bezpieczeństwem i cyrkularnością, a zatem wymagają dostosowania projektowania produktów i wyboru materiałów do ich zamierzonego użycia, z uwzględnieniem całego cyklu życia oraz scenariuszy końcowego wykorzystania przy jednoczesnej minimalizacji wpływu na środowisko.

Zastosowania do kontaktu z żywnością i opakowania kosmetyczne wymagają najwyższych standardów higieny i dlatego powinny być traktowane jako ważniejsze w kryteriach zrównoważonego rozwoju.

Inne zastosowania końcowe, np. w motoryzacji i budownictwie, pozostają istotne ze względów takich jak trwałość, długi okres użytkowania oraz wymagania funkcjonalne. Uwzględnienie tych różnic gwarantuje, że kryteria zrównoważonego rozwoju będą wspierać cyrkularność, przy jednoczesnym zachowaniu niezbędnej funkcjonalności wyrobów tworzyw sztucznych w różnych sektorach.

- **Opłacalność ekonomiczna i skalowalność przemysłowa**

Kryteria zrównoważonego rozwoju powinny być zaprojektowane tak, aby umożliwić skalowanie komplementarnych technologii recyklingu, a nie ograniczać ich wkład. Wymaga to unikania wyborów metodologicznych lub założeń dotyczących danych, które formalnie pozostają otwarte, lecz w praktyce mają charakter wykluczający. Różnice w poziomach gotowości technologicznej (TRL) oraz skali przemysłowej powinny być uwzględniane w sposób, który zachowuje zachęty inwestycyjne i nie dyskryminuje technologii innowacyjnych w stosunku do bardziej ugruntowanych rozwiązań. Dodatkowo oceny ekonomiczne powinny uwzględniać zarówno koszty inwestycyjne, jak i operacyjne, a także zdolność procesu do dostarczania spójnych rezultatów przy jednoczesnym spełnianiu wymagań zrównoważonego rozwoju.

- **Emisje gazów cieplarnianych (GHG) i pozostałe rodzaje emisji**

Recykling opakowań z tworzyw sztucznych może przyczyniać się do redukcji emisji gazów cieplarnianych. Wszędzie tam, gdzie ma to zastosowanie, zgodność z dyrektywą w sprawie emisji przemysłowych (IED) stanowi obowiązkowy minimalny standard odniesienia dla zrównoważonego rozwoju jako jedyne wiążące ramy prawne dotyczące wydawania pozwoleń dla instalacji przemysłowych. Aby kwalifikować się jako zrównoważone, instalacje muszą nie tylko posiadać ważne pozwolenie IED i spełniać graniczne wielkości emisji powiązane z najlepszymi dostępnymi technikami (BAT-AELs) w odniesieniu do emisji lotnych związków organicznych (VOC), emisji niezamierzonych podczas eksploatacji oraz oczyszczania gazów odlotowych, lecz także wykazać się nieprzerwaną zgodnością z wymogami regulacyjnymi, zgodnie z przepisami IED. W przypadku instalacji, które nie podlegają zakresowi dyrektywy IED, jej postanowienia powinny stanowić wytyczne w zakresie ograniczania emisji.

Kontakt:

Plastics Europe Judit
Guerra-Falcon
Senior Manager – Technical Affairs and Circular Economy
Judit.guerra-falcon@plasticseurope.org